

téma: Prečo je dobré mať ziskové banky

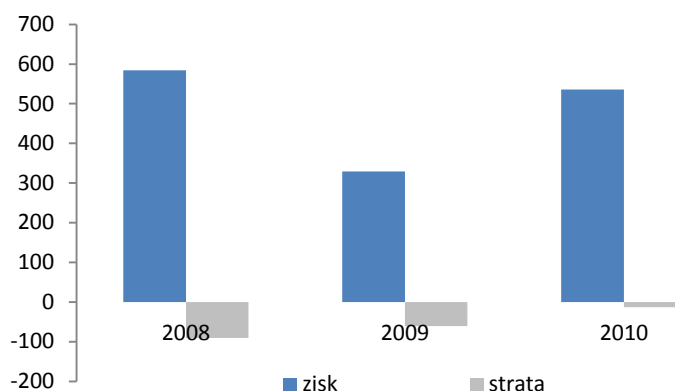
Január 2012

Zisky bánk predstavujú nie len odmenu pre akcionárov, ale plnia aj omnoho dôležitejšiu funkciu. Predovšetkým v čase ekonomického poklesu ostávajú prakticky jediným významným zdrojom posilňovania vlastného kapitálu banky. Vďaka tomu tak aj v kríze banky dokážu poskytnúť viac úverov svojim klientom, a tak významne podporiť rast ekonomiky. Za posledné tri roky **viac ako polovica zisku** bánk na Slovensku ostala „doma“ a ako nerozdelený zisk výraznou mierou posilnila základný kapitál bánk. Táto stratégia bánk a ich akcionárov nie je záležitosťou len posledného obdobia. Na Slovensku totiž nie je výnimkou, že nerozdelený zisk minulých rokov tvorí v banke aj viac ako **50 %** z jej najkvalitnejšieho kapitálu. Keby banky u nás nedosahovali v minulosti zisky, v súčasnosti by finančným inštitúciám **chýbalo viac 1,2 mld. EUR**. Reálne by tak ekonomike hrozilo obmedzovanie poskytovania úverov, tak ako sa to dnes deje v mnohých krajinách západnej Európy, kde banky neboli schopné dosiahnuť dostatočné zisky.

Hospodárenie bánk a ich dividendová politika

Celkový objem zisku 14 slovenských bánk¹ za posledné tri roky (2008- 2010) dosiahol úroveň **1,449 mld. EUR**. Za toto obdobie v strate skončilo 5 bánk (celkovo až 7 krát). Celkový objem ich straty tak predstavoval **164 mil. EUR**.

Graf 1: Hospodárske výsledky bánk²

Najvyššiu hodnotu zisku vykázali banky v roku 2008, naopak najnižšiu v roku 2009, kedy sa naplno prejavili sekundárne dopady krízy na bankový sektor a ekonomiku Slovenska. Isté zotavenie v ziskovosti sektora v dôsledku zlepšenia economickej

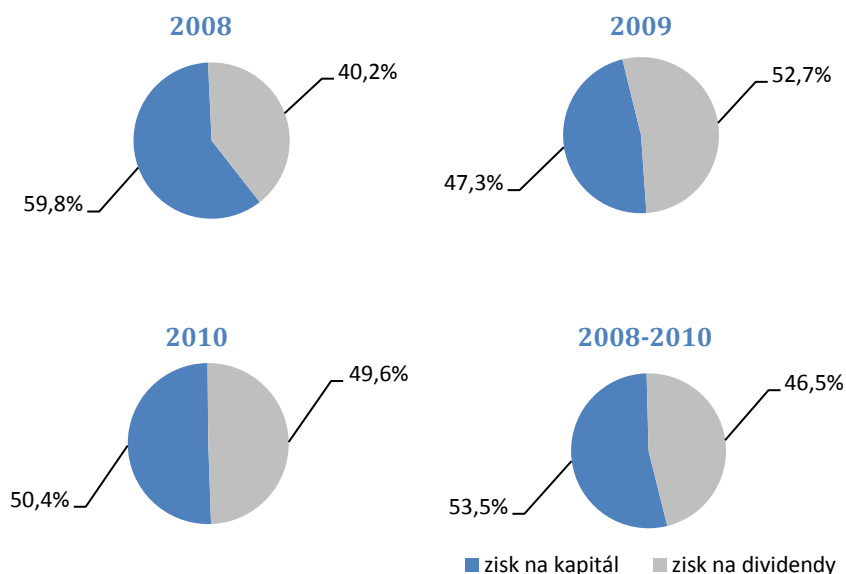
¹ Bez pobočiek zahraničných bánk

² Viď poznámku č. 1

situácie podnikov ale aj domácností nastalo v roku 2010. Aj napriek tomu so stratou rovnako ako rok pred tým skončila viac ako tretina bánk³.

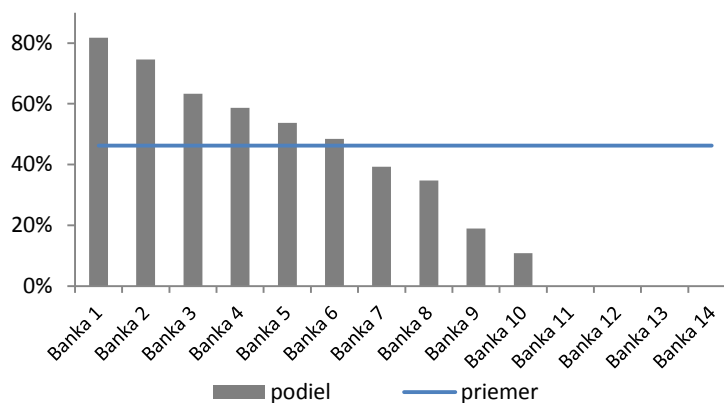
Graf 2: Koľko so ziskov bánk ostalo „doma“ (v bankách)

„...viac ako polovica zisku bánk za posledné tri roky ostala priamo v bankách a výraznou mierou posilnila ich kapitál „

Akcionári slovenských bánk sa počas krízy správali konzervatívne a podstatnú časť zisku nechávali v slovenských bankách na posilnenie najkvalitnejšieho kapitálu (najčastejšie vo forme nerozdeleného zisku). Len za posledné tri roky tak v bankách ostalo viac ako **775 mil. EUR**, čo je takmer **54 %** z dosiahnutého zisku (viď graf 2).

Graf 3: Podiel nerozdeleného zisku z minulých období na vlastných zdrojoch banky

Táto stratégia bánk a ich akcionárov nie je záležitosťou len posledného obdobia. Na Slovensku totiž nie je výnimkou, že celkový nerozdelený zisk minulých rokov tvorí aj viac ako 50 % z najkvalitnejšieho kapitálu banky. Priemerná hodnota podielu nerozdeleného zisku ku kapitálu sledovaných bánk dnes⁴ predstavuje viac ako 46 %.

Aj vďaka tomu dokázal slovenský bankový sektor prakticky bez ujmy prekonať sekundárne dopady hospodárskej krízy. Slovensko tak ako jedna z mála krajín EÚ nemusela v tomto období zasahovať a finančne pomáhať bankovému sektoru.

³ V rátane pobočiek zahraničných bánk

⁴ K 30.9.2011

Potrebuju byť banky ziskové aj naďalej?

Potreba zisku ako prostriedku na tvorbu nového kapitálu je v súčasnosti viac ako nevyhnutná. Mnohé banky v Európe dnes čelia problémom s novými, prísnejšími regulačnými pravidlami (tzv. Bazilej III). Popri tom Európska únia spolu s Európskym bankovým regulátorom v októbri minulého roka predstavili bankám novú podmienku: dosiahnuť do konca júna 2012 primeranosť najkvalitnejšieho kapitálu (tzv. tier1) vyššiu ako **9 %**⁵.

Jednou z možností dodržania tejto podmienky je zvýšiť kapitál upísaním nových akcií, čo je dnes málo pravdepodobné. Druhou, viac reálnou možnosťou je prispôbiť aktíva (úvery) súčasnej výške kapitálu. Dôsledkom tohto kroku bude v mnohých prípadoch výrazné obmedzovanie úverov, čo ešte viac príbrzdí európsku ekonomiku.

Box 1: Čo je to vlastný kapitál banky a ako sa delí?

Vlastný kapitál (vlastné zdroje) banky tvorí predovšetkým vklad akcionárov a nerozdelené zisky. Jeho výška je dôležitá pre potreby pokrytia rizík plynúcich z bankovej činnosti. (napr. poskytovanie úverov). Nedostatok vlastného kapitálu môže mať za následok až krach banky.

Celkové vlastné zdroje banky sa delia na **základné vlastné zdroje (tier 1)**, ktoré tvoria jeho najkvalitnejšiu zložku (najmä zisk a vklad akcionárov) a **dodatkové vlastné zdroje (tier2)**, t.j. menej kvalitný kapitál (napr. podriadený dlh). Na Slovensku dnes 93% vlastných zdrojov tvorí práve najkvalitnejší kapitál.

Situácia na Slovensku je však v tomto smere priaznivá. Celková priemerná primeranosť základného (tier 1) kapitálu bankového sektora sa dnes⁶ pohybuje na úrovni **12 %**, čím výrazne presahuje hodnoty navrhované EÚ (9%).

Primeranosť základného kapitálu na takej vysokej úrovni je vďaka nerozdeleným ziskom z predošlých rokov. Ak by banky nedosahovali zisky, resp. by všetky zisky v plnej miere skončili ako dividendy akcionárov, bankový sektor by dnes potreboval na dosiahnutie 9 % primeranosti základného kapitálu viac ako **1,2 mld. EUR** (necele 2 % HDP). Priemerná primeranosť tier 1 by tak dosahovala len **6,42%** a bolo by ju v pomerne krátkom čase zvýšiť na potrebných 9%.

V takom prípade by tak slovenskej ekonomike reálne hrozilo obmedzovanie poskytovania úverov, tak ako sa to dnes deje v krajinách západnej Európy, kde banky neboli schopné dosiahnuť dostatočné zisky.

Marcel Laznia

SLOVENSKÁ BANKOVÁ ASOCIÁCIA / www.sbaonline.sk

Kontakt: Marcel Laznia, marcel.laznia@sbaonline.sk, 02/57205304

„ ... primeranosť základného kapitálu slovenského bankového sektora sa dnes pohybuje na úrovni 12 % „

⁵ Dnes platné pravidlá Basel II hovoria o povinnosti bánk dodržiavať primeranosti tier 1 minimálne na úrovni 4 %. Nové pravidlá Basel III navyšujú túto povinnosť postupne na 6 % do konca roka 2014. EÚ sa rozhodla aplikovať ešte prísnejšie pravidlo (9% do konca júna 2012).

⁶ Údaje k 30.9.2011